

PATRIOTISK SELSKAB

Generalforsamling 2013

Mundtlig beretning

Velkommen til Patriotisk Selskabs generalforsamling.

Det er en fornøjelse at byde velkommen til Patriotisk Selskabs generalforsamling 2013. Først og fremmest velkommen til Selskabets medlemmer, men også velkommen til ansatte, gæster og pressen.

Det er Patriotisk Selskabs arbejdsår nr. 203, som jeg i dag skal aflægge beretning om – en beretning, der har fået overskriften ”Det går den rigtige vej – men der er stadig langt til målet”.

En beretning, hvori jeg flere gange vil komme ind på regeringens og ministrenes håndtering af vores erhverv og de vilkår, vi er underlagt.

Hovedpunkterne i beretningen er:

- Det går den rigtige vej
- Natur- og Landbrugskommissionen
- Lempelse af arve- og gaveafgiften
- Vandplaner
- Regeringens klimaplan
- Ministerrokade
- Den finansielle udvikling
- Landbrug & Fødevarer
- Gode samarbejdsrelationer
- Strategiproces
- Medlemsudvikling
- Patriotisk Selskab

Det går den rigtige vej – men stadig langt til målet

For en måneds tid siden præsenterede regeringen en redegørelse for Danmarks vækst- og konkurrenceevne. Heri blev det konkluderet, at det går den rigtige vej. Det er vi selvfølgelig glade for, men samtidig må vi fra dansk landbrugs side desværre konstatere, at der stadig er lang vej til målet. Der er stadig mange udfordringer at løse.

Lad mig bare nævne:

- De danske afgifter og det danske skattetryk, der fortsat er verdens højeste
- De danske finansieringsmuligheder – eller mangel på samme
- De danske reguleringer og de mange administrative benspænd
- De danske overimplementeringer af EU-lovgivningen

- Alt sammen forhindringer, som hæmmer væksten, investeringslysten og udviklingsmulighederne og som skader dansk konkurrenceevne. Og den triste kendsgerning er jo, at Danmark halter bagud. I både Tyskland og Sverige har væksten i snart lang tid været højere end før krisen satte ind i 2008. I Danmark er væksten stadig langt under.

Samtidig er Danmark droppet faretruende ned på listen over de mest konkurrencedygtige lande. Finland, Tyskland og Sverige er med i toppen, Danmark indtager pladsen som nr. 15.

En svensk undersøgelse viser desuden, at kun tre EU-lande nemlig Tjekkiet, Letland og Slovenien ligger lavere end Danmark, når det gælder indtjening per hektar i landbruget. Det betyder, at Danmark er det fjerde mindst lønsomme land i EU at drive landbrug i.

Ifølge undersøgelsen tjener en dansk landmand i gennemsnit 230 euro per hektar, mens f.eks. Malta - der ligger helt i top - tjener over 5.000 euro. I Cypern, der er nummer to på listen, tjener de cirka 2.000 euro pr. hektar.

Tallene taler deres tydelige sprog. En kendsgerning er det også, at jo større pres dansk landbrug gennem årene er blevet udsat for i form af flere regler og øgede afgifter, desto flere investeringer er der flyttet væk fra Danmark og til Østeuropa.

Tænk, hvis disse investeringer i stedet var foretaget indenfor egne grænser. Det er ikke svært at forestille sig, hvad det ville have betydet for væksten og beskæftigelsen – f.eks. i slagterbranchen. I stedet oplever vi lige nu, at bl.a. Tyskland arbejder på at subsidiere slagtesvineproduktion yderligere, hvilket vil ramme dansk produktion hårdt.

Jeg kommer tilbage til disse åbenlyse forhindringer på vejen mod vækst og fremdrift. Men lad os i første omgang blive ved de positive meldinger og se tilbage på året, der er gået og glæde os over, at der er bedring i sigte for dansk landbrug.

Driftsøkonomien er markant forbedret i 2012 og 2013, og nogle driftsgrene er kommet et væsentligt skridt nærmere en tilfredsstillende indtjening.

Planteavl, smågriseproducenter, slagtesvinebrug og mink fik en god indtjening i 2012, og sammenlignet med 2011 øgede alle grupper indtjeningen. For planteavl blev resultaterne tilmed de bedste i de 47 år, Patriotisk Selskab har udarbejdet "Driftsanalyser".

For den sidste gruppe – kvægbruget og mælkeproducenterne - blev regnskabstallene for 2012 desværre anderledes dystre, og først for nyligt er der kommet en smule medvind i form af lidt højere mælkepriser.

De forbedrede driftsresultater skyldes højere afregningspriser, stigende produktion, lav rente og færre tab på finansielle kontrakter.

Set fra et producentsynspunkt udviklede bytteforholdene i jordbruget sig ligeledes positivt i 2012, faktisk 3 % bedre end i 2011.

Det er små skridt i den rigtige retning og renten er heldigvis fortsat lav.

Men man skal ikke være blind for, at den høje gæld bevirker, at mange bedrifter stadig er meget sårbare overfor blot små stigninger i de finansielle omkostninger.

Erhvervet befinder sig fortsat i en alvorlig kreditklemme, der betyder, at fremskaffelse af likviditet og fokus på likviditet også i 2013 udgør en af erhvervets største udfordringer.

Dette ændrer dog ikke ved, at troen på fremtiden så småt er vendt tilbage, og at udsigten til bedre indtjening har givet landbruget mod på at producere og investere mere.

Optimismen og den spirende investeringslyst viser, at dansk landbrug er parat til at bidrage til vækst og beskæftigelse – sådan som erhvervet altid har været.

Men parathed fra landbrugets side gør det ikke alene. Hvis væksten for alvor skal skubbes i gang, er det helt nødvendigt, at der fra politisk side gøres en indsats for at rydde de åbenlyse forhindringer af vejen – bl.a. de høje produktionsomkostninger og de vanskelige finansieringsvilkår. Det ville være dejligt bare at komme på niveau med vores nabolande.

Og det er samtidig nødvendigt, at landbruget får lov til at producere flere råvarer her i landet. Et stabilt råvaregrundlag og en mere intelligent regulering er forudsætningen for, at de danske virksomheder kan fortsætte den positive vækst.

Natur- og Landbrugskommissionen - lad os bringe de gode tiltag i spil

"Intelligent regulering" og "målrettet indsats" var netop en af de anbefalinger, som Natur- og Landbrugskommissionen pegede på, da de i foråret offentliggjorde en rapport med forslag til, hvordan vi både sætter skub i landbrugets vækstmuligheder og fremmer natur, miljø og klima.

Vi er som udgangspunkt fagligt enige i denne anbefaling om målrettet regulering – det lyder jo rigtigt.

Men så længe vi ikke kender svarene på, hvad der er udgangspunktet og hvad der er konsekvenserne, så er en målrettet regulering lige vidt. Og så hjælper en ny beregningsmetode ingenting.

En ny målrettet regulering kan ikke foretages med et snuptag. Dertil er det alt for komplekst, og udfordringen er lige nu bl.a. at få udpeget de forskellige jorde og få overblik over, hvor meget de hver især har behov for og kan holde til.

Det kræver et grundigt forarbejde, men det vil være et stort skridt i den rigtige retning. Det vil skabe langt større gennemskuelse og fleksibilitet for den enkelte landmand.

Og det vil give både landmænd, fødevarer virksomheder og den finansielle sektor mod på, lyst til og mulighed for at investere i fremtiden.

Ud over anbefalinger om en målrettet indsats bød udspillet fra Natur- og Landbrugskommissionen også på en række gode anbefalinger om ændringer af skat, finansiering og generationsskifte.

Grundlæggende savner vi dog klare mål for, hvordan der skabes vækst og arbejdspladser i landbrugs- og fødevarer sektoren, hvordan de faktiske rammevilkår gøres mere smidige og lempelige, og hvordan erhvervets konkurrenceevne tænkes ind i det samlede billede

Ligesom i regeringens nylige redegørelse om dansk konkurrenceevne savnes der med andre ord konkret handling. Det rokker dog ikke ved, at der i Natur- og Landbrugskommissionens udspil er mange åbenlyst gode tiltag. Lad os få sat skub i dem og få dem ud at virke.

Lempelse af gave- og arveafgiften - sparket til hjørne i sidste øjeblik

Et af de åbenlyst gode tiltag - som på den lange bane ville have fremmet både væksten og konkurrenceevnen - blev desværre fejlet af bordet i sidste øjeblik i regeringens Vækstplan. Nemlig en lempelse af arve- og gaveafgiften.

Det er ganske ufatteligt og paradoksalt, at regeringen på den ene side hævder at ville skabe vækst og arbejdspladser i de små og mellemstore virksomheder og på den anden side fravælger et af de tiltag, som ville gøre en markant forskel for en lang række virksomheder - ikke blot i landbruget.

Det er ingen hemmelighed, at for mange mindre virksomheder og landbrug kan bo- og arveafgiften være tungen på vægtskålen mellem en bedrift, der udvikles, og en bedrift, der afvikles. Og uden en indsats på dette område må en lang række virksomheder enten helt opgive generationsskiftet eller må videreføre virksomheder, der ikke er gearret til den udvikling, som er så nødvendig for indtjening og vækst.

Som det ser ud nu, bliver familieejede virksomheder løbende drænet for likviditet og livsvigtig kapital på grund af øget gældsbelastning - enten fordi virksomhederne vil trække store udbytter ud før generationsskiftet, eller fordi store beløb skal betales i særskat. Det er ikke holdbart. Vi må bede regeringen om at sætte en lempelse af generationsskifte for de små og mellemstore virksomheder på dagsordenen igen.

Vandplaner - uden klar konsekvensvurdering

Holdbart er det heller ikke, at regeringen bliver ved med at holde fast i vandplaner og randzoner. Vækst, investeringer og initiativer bidrager de i hvert fald ikke til.

Ganske vist blev planerne sat midlertidigt i bero, da Natur- og Miljøklagenævnet i december sidste år ophævede de 23 vandplaner. Ikke fordi planerne var fejlagtige, men fordi høringsfristen ikke havde været overholdt.

Ophævelsen af vandplanerne var en særlig cadeau til Patriotisk Selskab, som allerede året forinden havde påpeget, at den korte høringsfrist på kun fem arbejdsdage var i strid med den såkaldte Århus-konvention – en konvention, der netop skal sikre offentligheden adgang til oplysninger om miljøræsager.

Et halvt år efter kom så Miljøministeriets ”nye” vandplaner. Men desværre havde Miljøministeren ikke brugt det halve års tænkepause til at begynde helt forfra og udarbejde fornuftige danske vandplaner.

Tværtimod var de nye vandplaner skåret over næsten samme læst – og igen var planerne uden en klar konsekvensvurdering. Til gengæld var konsekvensberegningen nu blevet lagt hos kommunerne.

Vi stiller os meget tvivlende overfor, om kommunerne har tilstrækkelig ekspertise og ressourcer til at løfte den opgave, som har skullet udføres de seneste 13 år, og som ingen har magtet,

Og vi må hovedrystende spørge os selv, hvordan - og hvorfor - der i samtlige 98 kommuner skal oparbejdes en specialviden om den komplicerede vandløbsindsats.

Patriotisk Selskab må opfatte det som statens forsøg på ansvarsforflygtigelse, hvilket ikke er værdigt i et demokrati som det danske.

Regeringens klimaplan - slingrekurs i retning af flere regler og øgede afgifter

Hovedrystende og helt ubegribeligt var det også, da regeringen i sensommeren fremlagde sin Klimaplan.

En klimaplan, som signalerede alt andet end vækst og beskæftigelse, men tværtimod lagde op til flere regler og øgede afgifter. Og en klimaplan, hvor især dansk landbrug må trække det store læs – f.eks. ved at lægge låg på gylletanke eller tage lavbundsjord ud.

Sammenlagt blev de centrale idéer i klimaplanen vurderet til at ville koste landbruget over en mia. kroner.

Det er helt uforståeligt, hvorfor disse indgreb skal rettes specifikt mod landbruget og helt uforståeligt, hvorfor klimaministeren ikke har skelet til de anbefalinger om en ny, målrettet miljøregulering, som Natur- og Landbrugskommissionen kort forinden var kommet med.

Og det giver ingen mening overhovedet, hverken samfundsøkonomisk eller klimamæssigt at lægge et sådant åg på landbrugets skuldre - slet ikke i lyset af, at Danmark i forvejen er blandt de mest klima-effektive lande med den laveste CO₂-udledning pr. produceret mængde kød og korn.

Afgifter er ikke vejen til vækst, og landbruget har i forvejen rigeligt med afgifter – langt flere end konkurrenterne i de øvrige EU-lande. Hvis landbruget pålægges nye store afgifter, kan det ende med, at fødevareproduktionen rykkes til udlandet, hvor varerne vil blive produceret med endnu større klimabelastning pr. enhed.

Dermed gavner Klimaplanen ingenting, hverken for klimaet eller for erhvervslivet. Snarere tværtimod.

Heldigvis er der internt i regeringen nu sat spørgsmålstejn ved Klimaplanen, og der er stillet krav om en omfattende gennemgang af både priser og forudsætninger, før virkemidlerne kan gennemføres.

Forhåbentligt kommer de til fornuft – også når det gælder den absurde Forsyningssikkerhedsafgift, der vil lægge afgifter på bl.a. biomasse og brænde og skabe et administrativt helvede. Afgiftens provenu vil i 2020 være på 2,6 mia. kr., og heraf vil landbruget komme til at bære en meget stor del.

Ministerrokade - farvel til Mette Gjerskov; velkommen til Karen Hækkerup

2013 blev også året, hvor en ministerrokade betød, at vi tog afsked med fødevareminister Mette Gjerskov og i stedet bød velkommen til Karen Hækkerup som ny fødevareminister.

Vi hilser den nye minister velkommen og ser frem til et sagligt og konstruktivt samarbejde – især om Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger og mere vækst og beskæftigelse i landbrugs- og fødevareerhvervet.

Det er ingen hemmelighed, at samarbejdet med Mette Gjerskov til tider har været noget anstrengt, og at dialogen med jævne mellemrum har været sat på pause. Det er heller ingen hemmelighed, at

den tidligere minister nåede at sætte ganske mange aftryk i sin ministertid – heldigvis også nogle af de positive.

Det gælder bl.a. den aftale, som i foråret sikrede 150 mio. kr. i investeringsstøtte til etableringen af bl.a. nye danske slagtesvinestalde.

Støtteordningen er et fælles initiativ mellem fødevareministeren, fagforeninger, slagterier og landbrug, og ordningen er åben for andre produktionsgrene i landbruget, men forventningen er, at de fleste investeringer vil ske i svinebranchen.

Den nye støtteordning er særdeles glædelig og må ses som et tegn på, at der nu er klar politisk opbakning til, at der fremover skal satses på den danske slagtesvineproduktion.

Med regeringens opbakning må det også forventes, at den finansielle sektor bliver mere tilbøjelig til at yde nødvendig restfinansiering, så der atter kan komme gang i væksten i den danske slagtesvineproduktion.

Det er hårdt tiltrængt – ikke kun i slagtesvineproduktionen, men i landbruget generelt.

Inden hun forlod ministerposten, nåede Mette Gjerskov også - sammen med EU's landbrugsministre - at indgå en ny aftale om den kommende fælles landbrugspolitik.

Aftalen bløder op på nogle af de hårdeste økonomiske slag for danske mælkeproducenter, men som helhed risikerer aftalen at blive dyr for dansk landbrug.

Aftalen giver nemlig mulighed for, at de enkelte lande kan flytte op til 15 % mellem søjle 1 til søjle 2.

I praksis kan det betyde, at danske landmænd må afgive støtte, mens andre lande fører pengestrømmen den anden vej og giver landmændene penge fra andre kasser.

Det vil være en uheldig situation for den danske fødevarersektor og et alvorligt brud med den fælles landbrugspolitik. Og det vil være stærkt konkurrenceforvridende og skabe en endnu større ubalance mellem Danmark og de øvrige EU-lande.

Patriotisk Selskab ser desuden med stor bekymring på støtteloftet, som i princippet straffer de effektive landbrug. Et støtteloft er i sig selv konkurrenceforvridende, og det bliver bestemt ikke bedre af, at det bliver sat ned. Lande som Danmark med forholdsvis store bedrifter rammes hårdere end andre. Det er ikke rimeligt.

Den finansielle udvikling - kreditklemmen strammer stadig

Trods positive meldinger om bedre bytteforhold, større produktivitet og højere produktpriser viste den økonomiske virkelighed dog også i 2012 tydelige tegn på et erhverv, der stadig er presset i knæ.

Der er ingen tvivl om, at usikkerheden om rammevilkår, restriktioner og en hård, dansk miljøregulering gør, at mange danske landmænd holder igen med nødvendige investeringer og ekstra ansættelser.

De fortsatte stramninger i banksektoren med øgede nedskrivninger på landbrug har desuden medført, at kriseramte landmænd stadig har særdeles vanskeligt ved at låne penge og fastholdes i en kreditklemme.

Selv om klemmen har løsnet sig en smule, er der kun tale om små hop på stedet, og som situationen er nu, fastholdes erhvervet i en usikkerhed om finansiering og ejerformer.

Det er ikke holdbart, og der bør iværksættes mere konkrete initiativer, hvis den fastlåste finansieringssituation skal løses – herunder initiativer, der kan forbedre vilkårene omkring generationsskifte og styrke egenfinansieringen i erhvervet.

Der er masser af tegn på, at den finansielle krise langt fra er overstået, og Rangvid-rapporten, der forklarer årsagerne til, hvorfor Danmark havnede i finanskrisen, er næppe en dørbåner for større velvilje hos bankerne.

Men en regering, som pålægger landbruget flere og flere omkostninger, gør det heller ikke nemt for bankerne. Bedst som vi ser en åbning hos bankerne, kommer regeringen med en afgift i milliardklassen. Hvis den fastlåste situation skal løsnes, kræver det noget af begge parter: Både af regeringen og af bankerne.

Desværre er der ikke meget, der tyder på, at løsninger skal findes i næste års finanslov. Også her er der langt imellem de klokkeklare og konkrete initiativer, der kan sætte skub i væksten i landbrugs- og fødevarerhvervet.

Selvfølgelig er det positivt, at regeringen har fokus på landbruget og afsætter 800 mio. kr. til grøn-omstilling med mere skov og økologi. Men 800 mio. kr. fordelt over fire år til tre ministerier rækker ikke langt. Slet ikke, når de nationale midler til landdistriktsprogrammet, der går til nogle af de samme formål, må forventes at blive skåret tilsvarende ned.

Der er brug for meget mere konkret handling, så den samlede landbrugsproduktion kan øges og konkurrenceevnen styrkes. Konsekvensen ved ikke at gøre noget, så vi for kort tid siden, da Danish Crown meddelte, at 1.000 medarbejdere risikerer at miste jobbet de kommende år, hvis der ikke kommer flere grise til slagteriet.

Sådan er virkeligheden. Vækstfjendske klima-tiltag, som vi vil blive ved med at opponere imod.

Landbrug & Fødevarer - mærkesager i top på den politiske dagsorden

Netop faglig vedholdenhed og konstant pres fra landbrugets centrale organisationer er vejen frem, hvis det skal lykkes at bringe landbrugets mærkesager helt i front på den politiske dagsorden. Og det er heldigvis lykkedes mange gange i det forgangne år.

Landbrug & Fødevarer har med direktør Søren Gade og formand Martin Merrild i spidsen udvist stor aktivitet henover året. Både på de organisatoriske linjer i form af bl.a. formandsmøder og foredrag rundt om i hele landet og på de politiske linjer i form af konstant fokus på landbrugets mærkesager og konstant pres på det politiske system.

Der har året igennem været stort engagement fra Landbrug & Fødevarers side og retorikken og argumentationen har været velforberedt, når de politiske udmeldinger er blevet kommenteret og kvalificeret. Vi har set en mærkbar ændring i den linje, som Landbrug & Fødevarer har lagt for dagen. En linje, som ser ud til at virke politisk, og som Patriotisk Selskab bakker helt op om.

Gode samarbejdsrelationer - styrker og udvikler

Også inden for Selskabets egne rækker har året budt på gode og udbytterige samarbejdsrelationer med en lang række virksomheder og organisationer.

De mange samarbejdsrelationer spænder vidt, og vi sætter stor pris på samtlige relationer, der bidrager til at styrke Selskabets rådgivning til gavn for medlemmerne.

Ikke mindst de internationale relationer er af stor betydning for vores rådgivning. Via kontakter over det meste af verden kan vi måle os med de bedste udenlandske bedrifter og hele tiden arbejde på at være konkurrencedygtige og innovative.

I internationalt regi ligger Selskabet langt foran, og jeg takker alle for de gode relationer i årets løb.

Tak til Henrik Danielsen for seks gode år i Selskabets tjeneste. Velkommen til Nils Rasmussen som ny adm. direktør og velkommen til Christian Vesterager, som på fredag vil indtage pladsen som direktør i Selskabets direktion. Vi ser frem til samarbejdet.

Gode relationer opbygges også gennem møder og arrangementer af såvel faglig som politisk karakter. Dem har der været en del af henover året – med stort fremmøde og positiv respons.

Det gælder også Det Fynske Dyrskue, hvor Selskabet og Centrovic i lighed med sidste år sendte to fribilletter til samtlige medlemmer. Igen i år blev billetterne taget godt imod, og rigtig mange kiggede forbi Dyrskuepladsen i Odense. Tak for det. Også tak til Centrovic personificeret ved Niels Rasmussen og Torben Povlsen for et meget givende samarbejde om at styrke formidlingen af landbruget gennem dyrskueaktiviteten. Et samarbejde vi sætter pris på.

Strategiproces - med fokus på innovativ rådgivning

Også tak til medlemmerne, som sidste efterår tog sig tid til at besvare et spørgeskema og på den måde bidrage til en medlemsundersøgelse.

I undersøgelsen spurgte vi bl.a. til, hvordan Selskabets nuværende produkter og rådgivning bruges, og vi spurgte til fremtidige behov for rådgivning og til vurderingen af Selskabets kommunikationstiltag.

Det generelle indtryk fra undersøgelsen viste, at medlemmerne er overvejende tilfredse med Patriotisk Selskabs produkter og ydelser, herunder den rådgivning og de services, de modtager fra Selskabet.

Det er vi glade for, og vi vil her endnu en gang benytte lejligheden til at takke for besvarelserne og de mange konstruktive forslag til, hvordan Selskabet fortsat kan udvikle rådgivningsydelser og samarbejdet med kunderne. Resultatet af undersøgelsen vil indgå i det igangværende strategiarbejde.

Der har i forrået været afholdt strategimøder for bestyrelse, udvalg, direktion og ledende medarbejdere, hvor der bl.a. blev diskuteret strategiske samarbejder, fremtidens vækstområder for rådgivningen og internationalt samarbejde, i forhold til benchmarking og rådgivning i udlandet.

Hele erhvervet bevæger sig i disse år, og centralt for hele strategiprocesen er et stort fokus på innovativ og værdiskabende rådgivning. Forventningen er, at bestyrelsen i foråret 2014 kan fremlægge en konkret og specificeret strategi for perioden frem mod 2020.

Udvikling

- blandt medlemmer og i organisationen

Patriotisk Selskabs medlemsudvikling viser, at det på trods af erhvervets strukturlpasning mod færre og større enheder er lykkedes at fastholde medlemsantallet for aktive landbrugere, og dermed øge vores markedsandel af den samlede rådgivning til landbruget.

I Selskabet arbejdes der målrettet med en række nye rådgivningstiltag, ligesom de eksisterende rådgivningsydelser hele tiden udvikles i takt med, at medlemmernes behov og situation forandrer sig.

Der foregår med andre ord et løbende udviklingsarbejde med hele rådgivningspaletten i såvel Økonomiafdelingen, Planteavlsafdelingen og Husdyr-, miljø- og juraafdelingen. Og der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi har skarp fokus på vækst.

Det er afgørende for vores fremtid, at vi udvikler og dygtiggør os. Kun derigennem kan vi skabe merværdi for medlemmerne og vækst for Selskabet.

Selskabets strategi om fortsat at holde skarp fokus på faglighed og på den konkrete landbrugsrådgivning betyder også, at Selskabet formår at fastholde og udvide sin andel af markedet for landbrugsrådgivning.

Det er særdeles glædeligt at se, at Selskabets medarbejdere til stadighed yder deres bedste i en hård tid med nedskæringer og fald i markedet.

Patriotisk Selskab

- set med de økonomiske briller

Patriotisk Selskab har i regnskabsåret opnået et resultat på 654.722 kr., hvilket er tilfredsstillende.

Selskabet klarer sig fornuftigt i et meget vanskeligt marked, og ledelse og bestyrelse forventer at denne udvikling fortsætter.

Nils Rasmussen vil under et senere dagsordenspunkt gennemgå årets resultat for Selskabet, så jeg vil ikke her gennemgå dette i detaljer.

Tak

- til medarbejdere, bestyrelse og udvalg

På bestyrelsens og egne vegne vil jeg til slut rette en stor tak til direktion og ansatte i Patriotisk Selskab for en god, engageret og loyal indsats i årets løb.

Igen i år fortjener medarbejderne ros for deres store engagement, gode humør og sunde konstruktive tilgang til opgaverne.

Endelig vil jeg rette en stor tak til udvalgsmedlemmerne og ikke mindst til mine bestyrelseskolleger for deres indsats. Også en særlig tak til udvalgsmedlem Erik Berg Larsen fra Økonomiudvalget, som efter mange år i Selskabets tjeneste, herunder i bestyrelsen, nu går af. Tak for godt samarbejde.

Afslutning

- tak for opmærksomheden

Det nu overståede beretningsår har været præget af politisk slingrekurs og ekstremt pres fra regeringen, der ikke fremmer vores muligheder for udvikling og fremdrift.

Og det er ikke bare brok. Vores konstante efterspørgsel efter konkrete vækst-initiativer er ganske enkelt udtryk for, at vi er parate til at gøre en ekstra indsats for at få gang i væksten og investeringerne - sådan som vi altid har været.

Vi har mod på at producere og investere mere, og vi ser, at mulighederne for afsætning er til stede. Det har vi pligt til at udnytte – ikke bare for fødevareerhvervets skyld, men for hele Danmarks bedste.

Men hvis ikke regeringen meget snart sætter konkret handling bag ordene, glider væksten, arbejdspladserne, investeringerne og muligheden for valutaindtjening væk fra Danmark og havner i stedet dér, hvor der er glæde og stolthed over, hvad landbruget kan præstere.

Det kan vi ikke være tjent med. I stedet for en større bid af kagen, må vi nu gøre kagen større. Og vi er parate til at yde vores, så Danmark går den rigtige vej – i retning mod udvikling og vækst.

Tak for jeres opmærksomhed.